

Úvod k epištole do Galácie

Geografie – kde leží Galácie? (zdá se jako neduchovné téma, ale dějiny spásy se dějí ve skutečném světě a na skutečném místě.)

Starobylý národ, který žil na náhorní plošině Malé Asie. Přišel ze střední Evropy, a ačkoliv nebyl početnější, vždy vládl tamním (frygickým a kapadockým) kmenům. Galové se rozdělili do tří kmenů a každý měl jiné území.

a) Tokmerové – na východ. Sousedili s Kapadokií a Pontem (hlv. Město Tavium).

b) Tolistobogiové – na západ. Sousedili s Frygií a Bithýnií (hlv. Město Pessinus)

c) Tektoságové – mezi nimi a hlavní město (centrum) Ankýra.

Král Amyntas (1 století před Kristem) rozšířil království o Pisidii, Lykaonii a jiná místa ležící na území dnešního Turecka. Roku 25 př. n. l. umírá. Jejich nezávislost skončila v roce 64 před Kristem. Stali se vazalem (politická závislost, odvody, daně, potraviny) Říma. Dostali plný status římské provincie. A do této provincie Řím zahrnul, jak jejich etnická (Galatská) území, tak i části Pontu, Frýgie, Lykaonie, Pisidie. Tato města lákala svou strategickou zeměpisnou polohou velké množství Římanů, Řeků a Židů.

Na lokalizaci adresátů záleží doba, kdy byl dopis napsán. A to tedy souvisí i s teologií, která se probírala na prvním koncilu, viz Sk.15 - křesťané z pohanů a jejich vztah k židovskému zákonu (Tora). **Připomíná mi to vtip z Užhorodu.**

a) Severní teorie tvrdí, (*D.A. Carson, Úvod do NZ, str. 400, uvádí 8 argumentů pro*).

že adresáti byli v etnické Galácii. Tedy v severní části Malé Asie. Pavel ji měl navštívit při **druhé misijní cestě**. Vznik dopisu by pak byl někdy v letech **53 – 57 n. l.** (Sk. 16:6 a 18:23), **Po koncilu** v Jeruzalémě. Zastánci: Moffatt, Lightfoot, Ramsay.

b) Jižní teorie (*D.A. Carson, Úvod do NZ, str. 399, uvádí 10 argumentů pro*).

Apoštol Pavel při své **první misijní cestě** navštívil i tuto provincii a přesně to byla města jako: Antiochie, Ikonion, Lystra a Derbe, viz **Sk. 13 – 14** kapitola. Vznik dopisu by pak byl někdy v letech **48 – 49 n. l. těsně před koncilem v Jeruzalémě (48)** (Sk 15). Zastánci: F. F. Bruce, D. A. Carson,

Epištolu napsal Pavel (1,1) v Syrské Antiochii. Jde o projev zneklidněného evangelisty a pastýře, který vidí, že ti, jimž sloužil k obrácení, silně ovlivňuje falešná nauka. Ze Sk. 13 a 14 víme, že Pavel a Barnabáš hlásali evangelium v jižní části provincie. Ve městech kdy byly synagogy. Kázali židům a bohabojným (pohané věřící v židovského Boha). Zřejmě poté co Pavel s Barnabášem opustili toto místo, přišli židokřesťané a učili, že kdo přijal spásu v Kristu, musí přijmout i židovský zákon. Narazili na falešnou duchovní opozici.

Opozice vůči Pavlovi – co o nich můžeme říct? (Pavel se o nich zmiňuje v každé kapitole)

a) Prohlašovali o sobě, že jsou věřící, ale Pavel je nazývá falešnými bratry, kteří se infiltrovali do společenství křesťanů a pídí se po jejich svobodě v Kristu. Velice se snaží je přivést do otroctví (2:4)

b) Káží jiné (rozdílné) evangelium, které Pavel odmítá jako „*neevangelium*“. Pavel to vidí jako zproblematizování života věřících a převrácení evangelia Kristova. (1:7)

c) Falešní učitelé měli záměr oddělit Galatské a Pavla. A navázat Galatské na sebe. (4:17)

d) Praxe a aktivita falešných učitelů se dala přirovnat k čarování. (3:1) Pavel připomíná Galatským, že přijali dar Ducha Svatého (ne pro skutky, ale z milosti). Začali duchem, ale končí tělem. (3:1-3)

e) Falešní učitelé chtějí dodržováním Zákona (Tory) a obřízkou činit dojem, dělat rádobu duchovní věci, ale místo toho se jen vyhýbají důsledkům plynoucích z kázání Kristova kříže. (6:12-13)

f) Zdá se také, že se falešní učitelé snažili představit Galatským židovské učení (obřízka, dodržování dnů a měsíců – což jak se zdá odkazuje na židovský kalendář).

Kdo byli tito falešní učitelé? Přesně nevíme, komentátoři navrhuji.

a) Křesťané ze židů z Jeruzaléma

b) Křesťané ze židů z Jeruzaléma, kteří neměli podporu Jeruzalémského vedení. (Judaizers)

c) Křesťané ze židů ovlivnění gnózí.

d) Křesťané z pohanů, kteří si mysleli, že Pavel odpadl od židovského základu.

Dopis ke Galatským a její přínos pro křesťanské myšlení

Vášnivý dopis vykresluje horlivého kazatele, který nekompromisně jedná s falešným učením. Polemický styl a tón. Pastorační zájem.

Jednoznačně vysvětluje posluchačům: Co je to spásná víra?

Duchovní zápas: kázané evangelium a konfrontace s jiným systémem.

Dobry start pro obrácené, ale záleží, jestli poté následujeme příklad PJK a apoštolů.

Ukazuje správně pochopené spasení jako dar. Ne jako naše úsilí našimi skutky (skutky zákona). Centrální osou dopisu je Kristův kříž.

18x výskyt slova tělo, tělesný – ovoce ducha a ovoce těla

22x slovo víra třetí nejvyšší výskyt (Řím 40x, Žid. 32x)

Důraz na ospravedlnění vírou a svobodu.

Literatura:

Bible – Český studijní překlad, KMS, 2009

JOHN R. W. STOTT Galatským – Poselství Bible pro dnešní svět, Návrat, 1993

LEON MORRIS Galatians, IVP, 1996

D. A. CARSON a DOUGLAS J. MOO Úvod do Nového zákona, Návrat, 2008

J. D. DOUGLAS a kolektiv Nový biblický slovník, Návrat, 1996

CLINTON E. ARNOLD Zondervan Illustrated Bible Background Commentary, Zondervan, 2002